

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งการจัดการระบบการศึกษาของประเทศให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ ความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ความคล่องตัวที่จะรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคประชาชน ภาคเอกชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสร้างเสริมให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาลของระบบการศึกษา จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคตดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการปกครองคุ้มครองประชาชนทั่วไปในการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการในการพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการดูแล พัฒนา ฝึกฝน อบรม ป่มเพาะ และจัดกระบวนการเรียนรู้สภาพแวดล้อม และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ สมรรถนะ เจตคติ และคุณธรรมในการดำรงชีวิต การพัฒนาวิชาการและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาศึกษานิเทศก์ และบุคลากรอื่นที่ เป็นผู้สนับสนุนการศึกษาและปฏิบัติงานหรือให้บริการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการบริหารจัดการในหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในกระทรวง

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษาที่ไม่รวมการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน

“การเรียนรู้ตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาตามระบบ การศึกษาเพื่อการดำรงชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองเพื่อประกอบอาชีพหรือยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“ผู้จัดการศึกษา” หมายความว่า บุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาแต่ไม่ใช่สถานศึกษา

"สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

"ข้อกำหนดด้านคุณภาพ" หมายความว่า ข้อกำหนดว่าด้วยคุณภาพในการจัดการศึกษา ตามที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม กำกับดูแล ประเมินผล ประกันคุณภาพ ประเมินคุณภาพ และพัฒนาคุณภาพการจัดการอุดมศึกษาของสถานศึกษา

"การประกันคุณภาพ" หมายความว่า การประเมินผล การติดตามตรวจสอบ การทบทวน การปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาหรือหน่วยงานนั้น

"การประเมินคุณภาพ" หมายความว่า การประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบ และจัดทำผลการประเมินและข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษา โดยบุคคลหรือหน่วยงานจากภายนอกสถานศึกษา

"การรับรองคุณภาพ" หมายความว่า การประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้การรับรองหลักสูตร หรือการบริหารหลักสูตร หรือสถานศึกษา หรือผู้จัดการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ว่าสามารถดำเนินการได้สอดคล้องกับข้อกำหนดของการรับรองคุณภาพดังกล่าว

"บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ" หมายความว่า ผู้ที่จำเป็นได้รับการดูแลช่วยเหลือพัฒนาและส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาเป็นพิเศษ ได้แก่ คนพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษและบุคคลที่มีความต้องการดูแลพิเศษตามประกาศกระทรวง เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

"กระบวนการเรียนรู้" หมายความว่า วิธีการ ปฏิสัมพันธ์ ประสบการณ์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนใช้ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ สมรรถนะ เจตคติ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์

"สถาบันหลักสูตร" หมายความว่า สถาบันหลักสูตรและการเรียนการสอนแห่งชาติ

"คณะกรรมการนโยบาย" หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

"กระทรวง" หมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการ

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑**หน้าที่ของรัฐด้านการศึกษา****ส่วนที่ ๑****บททั่วไป**

มาตรา ๖ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

มาตรา ๗ ให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตในทุกรูปแบบ โดยเริ่มตั้งแต่ในครอบครัวไปสู่ทุกภาคส่วนในสังคม ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ทรัพยากร อันเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพ และรองรับความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบอย่างเข้าถึง ครอบคลุมและสอดคล้องกับศักยภาพของบุคคลทุกช่วงวัย

ส่วนที่ ๒

ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา ๘ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะ สารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะชีวิต สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา ๙ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา การศึกษาต้องเป็นไปตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ปลุกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะบุคคลที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและการทำงาน เพื่อให้ มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถจนเกิดความเชี่ยวชาญในองค์ความรู้ต่าง ๆ ตามความถนัดของตน ตลอดจน การพัฒนาระบบและวิธีการคิดในเชิงสร้างสรรค์

(๓) ให้อัจฉริยภาพและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในชาติ รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ

(๔) ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพ ร่างกาย เพื่อให้สามารถใช้ร่างกายได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้ง สร้างฐานความคิด จิตใจ และทัศนคติให้อัจฉริยภาพและพัฒนาความรู้ ทักษะ เพื่อใช้ในการดำรงชีพ โดยให้ รับรู้ถึงคุณค่าของตนเองและเคารพผู้อื่น รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่อง และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

(๕) ให้อัจฉริยภาพและส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๐ กระบวนการจัดการศึกษาต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

(๒) มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความถนัดและสร้างเสริมสมรรถนะของผู้เรียน ทุกช่วงวัยและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๓) กรณีผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้การจัดการศึกษาโดยให้ผู้เรียนได้รับโอกาสเข้าเรียนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม บรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคลในสถานศึกษาเดียวกับผู้เรียนทั่วไป สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ได้สูงสุด

(๔) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(๕) สอดคล้องกับข้อกำหนดด้านคุณภาพและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา

(๖) สอดคล้องกับการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และมีเอกภาพด้านนโยบาย

(๗) มีการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา และมีความหลากหลายในการปฏิบัติสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่

(๘) มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และจัดให้มีมาตรการเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

หมวด ๒

สิทธิและหน้าที่

มาตรา ๑๑ การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาตามความต้องการ ไม่ว่าจะด้วยรูปแบบใดในการรับการศึกษาตามระบบไม่น้อยกว่าสิบสองปี โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ โดยรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการหรือจัดให้มีความร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเพื่อให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ หรือบุคคลซึ่งมีความต้องการดูแลเป็นพิเศษ ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาเป็นพิเศษ

การจัดศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือเมื่อพบความบกพร่องหรือความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ

ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบาย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการดูแลเป็นพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา ๑๒ ผู้เรียนมีหน้าที่ศึกษา เรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาตนเอง ให้มีสมรรถนะและ คุณลักษณะ จริยธรรม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งอยู่ใน ความดูแลได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างน้อย พร้อมทั้งพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรม ของผู้อยู่ในความดูแลให้มีความสามารถที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม และจิตสำนึกความเป็นพลเมือง

ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญในอาชีพและหน้าที่ของตน และเป็น ต้นแบบด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยต้องพัฒนาตนเองทั้งในทางวิชาการ ทักษะ หลักจิตวิทยา และอารมณ์ เพื่อประโยชน์ในการอบรม ให้ความรู้ ถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน

ประชาชน ชุมชน หรือภาคประชาสังคม ตระหนักบทบาทและหน้าที่ของตนเองเกี่ยวกับการ การศึกษาของชาติ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคน โดยให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัด การศึกษา แหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมในชุมชนให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิด ความร่วมมือระหว่างครอบครัว สถานศึกษา หรือสถาบันสังคมอื่น

ภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพ ร่วมฝึกอาชีพ และสนับสนุนทรัพยากรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา ยกระดับผู้เรียน และมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

มาตรา ๑๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาโดย สถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบร่วมพัฒนา กำกับดูแล สนับสนุนงบประมาณ จัดบริการเพื่อสนับสนุน สถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ ที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยที่หลากหลาย เพียงพอและ อย่างมีประสิทธิภาพ และอาจจัดให้มีสถานศึกษาหรือดำเนินการจัดการศึกษาเองได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๑๔ นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิใน

การจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๑๕ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาตามระบบตามมาตรา ๑๔ มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด ๓

การจัดการศึกษา

ส่วนที่ ๑

ระบบการศึกษา

มาตรา ๑๖ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ ได้แก่ การศึกษาตามระบบ การศึกษาเพื่อการดำรงชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัย

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

มาตรา ๑๗ ให้มีระบบการเทียบเคียง หรือ การเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ และสมรรถนะกับคุณวุฒิที่หลากหลายในทุกระดับให้กับผู้เรียนทุกช่วงวัยภายในการศึกษารูปแบบเดียวกัน หรือระหว่างการศึกษาต่างรูปแบบได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๑๘ การศึกษาตามระบบ คือ การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน อาจจัดการศึกษาโดยสถานศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถานศึกษา

การจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งนอกสถานศึกษาอาจมีวิธีการศึกษา หรือ ระยะเวลาของการศึกษา ที่มีความยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียน

แนวทางการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ การศึกษาตามระบบมีสามระดับ คือ การศึกษาก่อนวัยเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาก่อนวัยเรียนเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้สำหรับช่วงเด็กก่อนวัยเรียนหรือช่วงวัยอนุบาล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา

มาตรา ๒๐ ให้มีการศึกษาภาคบังคับไม่น้อยกว่าเก้าปี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ

หลักเกณฑ์ อายุของเด็ก การนับอายุตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

เด็กที่เป็นบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามมาตรา ๑๑ วรรคสองได้รับการศึกษาที่เป็นไปตามพัฒนาการทางด้านร่างกายสมอง และศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยอาจได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองได้ ทั้งนี้ ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ การศึกษาทางเลือก เป็นการจัดการศึกษาที่เป็นอิสระในปรัชญา แนวคิด หลักการและแบบแผนที่แตกต่างจากการศึกษาตามระบบที่จัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้จัดการศึกษาและผู้เรียนสามารถเลือกการศึกษาที่ตรงกับปรัชญาความเชื่อหรือความต้องการส่วนบุคคล หลักเกณฑ์ วิธีการสนับสนุนการศึกษาทางเลือกให้กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๒๒ การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษา สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยมุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะวิชาชีพตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ และศักยภาพใน

การเรียนรู้ ต่อยอดความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๓ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและทักษะขั้นสูงแก่บุคคล การมีงานทำ การเรียนรู้ตลอดชีวิตการวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการตอบสนองต่อแนวทางการสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับการอุดมศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๔ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและข้อกำหนดด้านคุณภาพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ การศึกษาเพื่อการดำรงชีวิต คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตนสำหรับการประกอบอาชีพ หรือสำหรับการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคม โดยอาจได้รับใบรับรองคุณวุฒิ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๖ การศึกษาตามอัธยาศัย คือ การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาสของบุคคล โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้ไปปรับใช้อย่างเหมาะสม

มาตรา ๒๗ การจัดการศึกษาตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ให้กระทรวงเพื่อทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างบูรณาการ และอาจดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบของการจัดการศึกษาตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ

ส่วนที่ ๒

หลักสูตรและการประเมินผล

มาตรา ๒๘ ให้มีหลักสูตรแกนกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาตามระบบตั้งแต่ระดับการศึกษา ก่อนวัยเรียนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางตามวรรคหนึ่ง ต้องเหมาะสมกับระดับการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ สมรรถนะ ความรับผิดชอบต่อสังคม การดำรงชีวิตซึ่งเป็นไปอย่างสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๒๙ ให้มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนการสอนแห่งชาติเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ ทำหน้าที่หลักในการศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้ พัฒนาและเผยแพร่หลักสูตรแกนกลาง ระบบการเทียบเคียง และเทียบโอนหลักสูตรแกนกลาง ระบบ วิธีการและเครื่องมือวัดผลและประเมินผล นวัตกรรมเกี่ยวกับ หลักสูตร การจัดเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีการศึกษา รวมทั้งประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ ถ่ายทอดลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อ คณะกรรมการนโยบาย หรือรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียน การสอนแห่งชาติ

มาตรา ๓๐ หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา ๑๑ วรรคสองและสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดย มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและ หลักการศึกษาตามมาตรา ๘ และแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรา ๙

มาตรา ๓๑ ให้สถานศึกษาในระดับการศึกษาก่อนวัยเรียนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรสถานศึกษาให้ประกอบด้วยหลักสูตรที่อ้างอิงหลักสูตรแกนกลางตามมาตรา ๒๘ และหลักสูตรเพิ่มเติมของสถานศึกษาเองที่จัดทำขึ้น โดยต้องมีความเหมาะสมกับศักยภาพและความถนัดของ ผู้เรียน สภาพแวดล้อม สังคม หรือสิ่งอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สัดส่วนของการอ้างอิง หลักสูตรแกนกลางที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาแต่ละระดับให้เป็นไปตามที่ประกาศของสถาบันหลักสูตร

สถานศึกษาอาจพัฒนาหลักสูตรตามวรรคสองขึ้นเอง หรือร่วมมือกับชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน ภาคประชาชน หรือนำหลักสูตรที่จัดทำขึ้นโดยสถาบันหลักสูตร หรือหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้แล้วในสถานศึกษาอื่นมาใช้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาได้

หลักสูตรสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องมีความยืดหยุ่นตามเป้าหมายของ ผู้เรียน ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดโดยมิให้แบ่งเป็นแผนการเรียนสำหรับผู้เรียนแบบตายตัว

มาตรา ๓๒ ให้สถานศึกษาที่ประสงค์จะจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรอื่นใดที่มีใช้ หลักสูตรตามมาตรา ๓๑ ให้สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากกระทรวงโดยคำแนะนำของสถาบันหลักสูตร

หลักสูตรอื่นใดที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต้องยึดมั่นในระบอบการปกครองของ ราชอาณาจักรไทย รวมทั้งต้องตระหนักสำนึกรับผิดชอบต่อราชอาณาจักรไทยและประชาชน และเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของระบบคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน จากการใช้มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด การปฏิบัติ การได้รับคำปรึกษาหรือแนะแนว การนำความรู้ไปใช้ การถอดบทเรียน การสะท้อนคิด รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ การทำงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

การจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนตามมาตรา ๑๑ วรรคสามและวรรคสี่ ให้คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน การปรับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ทุกด้านของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบแก่ผู้เรียน รวมทั้งการมีบริการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือต่างๆ ทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา

มาตรา ๓๔ การประเมินผลผู้เรียน ให้เป็นการประเมินผลขณะเรียนรู้ การประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นภาคปฏิบัติ และตามสภาพจริง โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน และตัดสินผลการเรียนรู้ และให้สถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน โดยผลการประเมินให้ใช้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ส่งเสริมคุณลักษณะและพัฒนาการของผู้เรียน

การประเมินผลผู้เรียนตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้เพื่อคัดผู้เรียนออกจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา ๓๕ ให้มีการประเมินผู้เรียนเพื่อกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับชาติโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้เป็นตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

มิให้นำผลการประเมินตามวรรคหนึ่งไปใช้เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ หรือเพื่อตัดสินคุณภาพหรือพิจารณาให้คุณให้โทษแก่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา หรือครูผู้สอน

มาตรา ๓๖ ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสและคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการเรียนรู้ ความถนัด สมรรถนะและคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ภูมิปัญญาของผู้เรียน ความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หรือตามที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ มาใช้ประกอบการพิจารณาร่วมกับวิธีการคัดเลือกอื่น ๆ โดยมีให้ใช้วิธีการสอบแข่งขันเพียงวิธีการเดียว

ส่วนที่ ๓

สถานศึกษา

มาตรา ๓๗ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยจัดให้มีระบบในการดูแล ติดตาม และช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนและมีความปลอดภัย และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ การจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

(๑) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น

(๓) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

(๔) สถานศึกษาที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการจัดการเรียนการสอนเฉพาะด้าน

(๕) สถานศึกษาที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ ให้สถานศึกษาของรัฐมีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา ครอบคลุมด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

หลักเกณฑ์ รูปแบบ หน้าที่ อำนาจ และโครงสร้างการกำกับดูแลของสถานศึกษาของรัฐที่มีความเป็นอิสระตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

ความเป็นอิสระตามวรรคหนึ่ง อาจดำเนินการเป็นรายสถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษาก็ได้ โดยอาจดำเนินการเป็นรายด้านหรือทุกด้าน

ให้กระทรวงจัดทำแผนปฏิบัติการและดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถานศึกษาของรัฐให้มีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในวรรคสอง

มาตรา ๔๐ ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐหรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน โดยให้รัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

ให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญาดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับของสภาสถาบัน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา ๔๑ ให้ภาคเอกชนสามารถเข้าร่วมจัดการศึกษาหรือรับผิดชอบจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐได้ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔๒ ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษา

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงความเป็นอิสระของสถานศึกษาตามมาตรา ๓๙

องค์ประกอบ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงหน้าที่ และอำนาจตามวรรคสอง ความหลากหลายและความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา ความต้องการและข้อจำกัดของแต่ละพื้นที่

หน้าที่และอำนาจ องค์ประกอบ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามที่กฎกระทรวงกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๔๒ จัดให้มีการประเมินผลการทำงานและประสิทธิภาพของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สนับสนุนและกำกับให้มี

การดำเนินการด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษาครอบคลุมอย่างน้อยตามข้อกำหนดคุณภาพด้านการศึกษาตามมาตรา ๖๒

มาตรา ๔๔ สถานศึกษาอาจสร้างเครือข่ายครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ส่วนที่ ๔

การสนับสนุนสถานศึกษา

มาตรา ๔๕ ให้สถานศึกษาจัดให้มีบริการเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้

(๑) ระบบในการดูแล ติดตาม และช่วยเหลือผู้เรียน ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในด้านที่มีความถนัด เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมเกิดความอบอุ่นใจ ได้รับคำปรึกษาชี้แนะและความช่วยเหลืออย่างทันการณ์ทันเวลา รวมทั้งการช่วยดูแล อบรมบ่มนิสัย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ระบบความปลอดภัยในโรงเรียนหรือระบบสวัสดิภาพในโรงเรียนในสามด้าน คือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ด้านการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และ ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิภาพศึกษาเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ระบบขนส่งหรือที่พักเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานศึกษาที่อยู่ห่างไกลที่ตั้งของสถานศึกษา หรือระหว่างสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) ระบบการเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงสื่อดิจิทัลให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) ระบบอื่นตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๕) สถานศึกษาอาจดำเนินการเองหรือดำเนินการร่วมกันเป็นเครือข่ายได้ โดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา หากสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นเข้ามาสนับสนุนการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายตาม (๓) (๔) และ (๕) ของผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสให้มีสิทธิได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

มาตรา ๔๖ ให้รัฐจัดบุคลากรทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านธุรการ ด้านการเงินการบัญชีและพัสดุ และด้านบริหารบุคลากรให้กับสถานศึกษา เพื่อมีให้งานดังกล่าวเป็นภาระที่เกินสมควรแก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้การศึกษาแก่ผู้เรียน

กรณีสถานศึกษาของรัฐ ให้รัฐจัดบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวอย่างเพียงพอ โดยอาจให้มีการใช้บุคลากรดังกล่าวร่วมกันระหว่างสถานศึกษาในพื้นที่ก็ได้

กรณีที่สถานศึกษาใด ไม่อาจจัดให้มีบุคลากรตามวรรคหนึ่งได้ ให้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้จัดให้มีบริการเพื่อช่วยเหลือการดำเนินการดังกล่าวแก่สถานศึกษา โดยอาจคิดค่าใช้จ่ายจากสถานศึกษาหรือได้รับงบประมาณจากรัฐเพื่อสนับสนุนการจัดบริการดังกล่าวตามความเหมาะสม

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉินจนเป็นเหตุให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามปกติได้ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้าสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น พิจารณาวិธีการจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นไปได้ของทางเลือกในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนสถานศึกษาอย่างทัน่วงที

หมวด ๔

ครู และบุคลากรทางการศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้

มาตรา ๔๘ ให้การผลิตครู เน้นหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ทำให้บัณฑิต นักศึกษาครุมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และความศรัทธาต่อวิชาชีพครูอย่างแท้จริง โดยต้องฝึกประสบการณ์ด้านวิชาชีพครูในโรงเรียน เพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษาโดยได้รับการดูแลจากครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การสอน และอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์การสอนในสถานศึกษา

ให้รัฐจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนผลิตและพัฒนาครู คัดกรองผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สนับสนุนทุนการศึกษา โดยให้ศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพและได้รับคัดเลือก เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณสมบัติตรงกับประเทศต้องการ หากภายหลังจบการศึกษาแล้วผู้รับทุนไม่ประกอบวิชาชีพครูต้องชดใช้เงินคืนแก่กองทุนโดยปราศจากเงื่อนไข

มาตรา ๔๙ การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ การออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การกำกับดูแล และการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความหลากหลายหรือความแตกต่างตามกลุ่มบทบาท หน้าที่ของครู

มาตรา ๕๐ กรณีผู้ไม่มีคุณวุฒิครู แต่มีคุณวุฒิอื่นตามที่คุรุสภารับรอง ต้องผ่านการทดสอบวัดสมรรถนะหลัก ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาขาวิชาที่สอน และ ความเชี่ยวชาญเฉพาะที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนจากหน่วยงานกลางและมีการสอบวัดผลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๕๑ ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๒ ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีคุณสมบัติ สมรรถนะ และความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง จำเป็นต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาเฉพาะทางนั้นเพิ่มเติมจากรวรรคหนึ่ง

ให้กระทรวงจัดหรือสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชน ได้รับการพัฒนาความรู้ สมรรถนะ และประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงการพัฒนาผู้ที่มีโอกาสจะได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓ ให้กระทรวงมีระบบและวิธีการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาสมรรถนะ และส่งเสริมจรรยาบรรณของวิชาชีพ ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ระบบและวิธีการตามวรรคหนึ่ง กระทรวงอาจดำเนินการเอง หรือสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถเป็นผู้ดำเนินการ หรือจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนเพื่อดำเนินการได้

มาตรา ๕๔ ให้กระทรวงมีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาระดับ การศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๕๕ ให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชน ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่เกื้อกูลอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งโอกาสในการพัฒนาทักษะความรู้ และมีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพโดยพิจารณาจากการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความยากลำบากหรือเสี่ยงภัยหรือห่างไกล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๕๖ ให้สถานศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยมีการจัดระบบค่าตอบแทนที่เหมาะสม

หมวด ๕

การพัฒนาและการกำกับดูแลระบบการศึกษา

ส่วนที่ ๑

การจัดการระบบ

มาตรา ๕๗ ในการกำกับดูแลระบบการศึกษาของประเทศให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ แนวทางและเจตนารมณ์ของกระบวนการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติฉบับนี้ มุ่งลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยให้มีความยืดหยุ่นที่จะรองรับความหลากหลายของผู้เรียน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการของสถานศึกษา ความจำเป็นและความต้องการของชุมชนในแต่ละพื้นที่ และเป็นไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร และสร้างเสริมธรรมาภิบาลภายในระบบ

มาตรา ๕๘ ให้สถานศึกษาเอกชนได้รับการกำกับดูแล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาคุณภาพและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การกำกับดูแลและการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความเท่าเทียมกับสถานศึกษาของรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๕๙ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๐ การบริหารและการจัดการศึกษาระดับการศึกษาก่อนวัยเรียนและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษขึ้นได้เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ เพื่อรองรับความต้องการด้านการศึกษาหรือความต้องการด้านอื่นของชุมชนโดยเฉพาะ หรือเพื่อการนำร่องและประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ก่อนขยายผลเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษ

มาตรา ๖๑ ในแต่ละจังหวัดให้มีสมัชชาการศึกษาระดับจังหวัด โดยความสมัครใจรวมตัวกันของประชาชน หน่วยงานของรัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดต่อคณะกรรมการนโยบาย โดยทำหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์และเสนอข้อความเห็นต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๒) ขอข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ ศึกษา เสนอแนะหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของจังหวัดของตนเอง

(๓) เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลและประสานการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ

(๔) จัดให้มี หรือส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกระบวนการพัฒนา นโยบาย และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อเกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

(๕) เสนอแนะนโยบายและแผนการพัฒนาการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับจังหวัด

(๖) ติดตามและประเมินผลตาม (๑) ถึง (๕) และส่งรายงานต่อคณะกรรมการนโยบาย

การจัดตั้ง ดำเนินการและยุบเลิกสมัชชาการศึกษาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนที่ ๒

การพัฒนาระบบการศึกษา

มาตรา ๖๒ ให้กระทรวงจัดทำข้อกำหนดด้านคุณภาพของการศึกษาครอบคลุมทุกระดับ ระดับ และประเภทของการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำข้อกำหนดด้านคุณภาพและดำเนินการด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษาหรือหน่วยงานของตน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำข้อกำหนดด้านคุณภาพของการศึกษา ให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพ แผนการศึกษาแห่งชาติ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับสากล นโยบายด้านคุณภาพการศึกษาของชาติตามมาตรา ๘๘ (๖) ความคิดเห็นของชุมชนและผู้เกี่ยวข้องอื่น ผลที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บริบทของพื้นที่ ลักษณะและความหลากหลายของผู้เรียน รูปแบบ ระดับ ประเภทของการจัดการศึกษาและสถานศึกษา หรือหน่วยงานผู้จัดการศึกษา และภาวะที่จะเกิดขึ้นต่อครูและสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษาตามข้อกำหนดคุณภาพของการศึกษาตามวรรคหนึ่ง

ให้กระทรวงมีหน่วยงานทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา

หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดข้อกำหนดด้านคุณภาพของการศึกษาให้ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๖๓ ให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และข้อกำหนดด้านคุณภาพของการศึกษา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

หลักเกณฑ์ วิธีการและข้อกำหนดด้านคุณภาพของการศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพตามมาตรา ๖๒ การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับสากล การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาลของระบบการศึกษาของประเทศโดยรวม

ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของ

สถานศึกษา ตามคำร้องขอของผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพตามวรรคหนึ่ง และนำผลการประเมินคุณภาพ การศึกษามาประกอบการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ให้คณะกรรมการนโยบายและกระทรวงนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาประกอบ การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษา และการพิจารณาแผนการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๖๔ ให้มีการรับรองคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอกตามความสมัครใจและ ความพร้อมของสถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษา

หลักเกณฑ์ วิธีการ และคุณสมบัติของหน่วยงานภายนอกในการรับรองคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนที่ ๓

ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาและการเรียนรู้

มาตรา ๖๕ ให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีการบริหาร จัดการเป็นอิสระในกำกับของคณะกรรมการนโยบาย เพื่อทำหน้าที่จัดทำข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียนในทุก ระดับการศึกษา และทุกระบบการศึกษาเพื่อสนับสนุนการติดตาม การประเมินผล และการจัดสรรงบประมาณ ด้านการศึกษาตามมาตรา ๗๒ รวมทั้งจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการนโยบายและกระทรวง

มาตรา ๖๖ ให้กระทรวงจัดทำและเผยแพร่สารสนเทศเกี่ยวกับสถานศึกษา คุณภาพ การศึกษา ทางเลือกในการเข้าศึกษาในระดับต่างๆ และการดำเนินการในด้านอื่นที่จำเป็น เพื่อเป็นสารสนเทศ แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกหรือวางแผนด้านการศึกษา ของตน และเป็นสารสนเทศให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ อาจร่วมดำเนินการกับหน่วยงานตามมาตรา ๖๕ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นภาระแก่สถานศึกษา

การเผยแพร่สารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ต้องมีความครอบคลุม ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันสมัย พร้อมใช้ และเข้าถึงได้ง่าย

มาตรา ๖๗ ให้สถานศึกษารวบรวม เก็บรักษา ใช้ประโยชน์ ส่งมอบและรายงานข้อมูลและ สารสนเทศด้านการศึกษาแก่สำนักงาน และหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

มาตรา ๖๘ เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา การจัดการศึกษา และการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ให้สำนักงานและศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา แห่งชาติ มีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการดำเนินงานอันมิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือ เป็นความลับของทางราชการที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของกระทรวงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่ต้องไม่กระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล และให้เปิดเผยได้เท่าที่จำเป็นตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

มาตรา ๖๙ ให้ผู้เรียน ผู้จัดการศึกษา สถานศึกษาของรัฐและของเอกชนและหน่วยงานของ รัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีหน้าที่รายงานข้อมูลและสารสนเทศด้านการศึกษาตามที่กระทรวงร้องขอ

การร้องขอข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เรียน ผู้จัดการศึกษาได้รับคำอธิบายถึงเหตุผล ความจำเป็นที่เพียงพอ ได้รับความสะดวกในการดำเนินการตามควร และได้รับหลักประกันในด้านการดูแล รักษาความลับของข้อมูลหรือความเป็นส่วนตัว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๔

วิจัยและวิชาการ

มาตรา ๗๐ ให้สำนักงานเป็นองค์กรหลักในการกำหนดทิศทาง ทำวิจัย ให้การสนับสนุน การทำวิจัยและสร้างนวัตกรรมรวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและระบบการศึกษาของชาติ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งสำนักงานอาจดำเนินการเองหรือมอบหมาย ประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นให้เป็นผู้ดำเนินการ

หมวด ๖

แผนการศึกษาแห่งชาติ และทรัพยากรเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้

ส่วน ๑

แผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๗๑ ให้คณะกรรมการนโยบายเป็นผู้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาปัจจัยต่อไปนี้

- (๑) รัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (๒) ปัจจัยทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศและของโลก
- (๓) สถานการณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของประเทศ
- (๔) ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ
- (๕) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๖) ความสอดคล้องกับการพัฒนาด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและการกีฬา
- (๗) ข้อเสนอและข้อคิดเห็นที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม รวมถึงความเห็นจากสมาชิกการศึกษาจังหวัดตามมาตรา ๖๑

หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดทำ และระยะเวลาบังคับใช้แผนการศึกษาแห่งชาติให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วน ๒

การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา

มาตรา ๗๒ รัฐต้องจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อให้เด็กเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาตามระบบตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาไม่น้อยกว่าการศึกษาภาคบังคับหรือเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนี้

(๑) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่ครอบคลุมเงินเดือน ค่าตอบแทนของครูและบุคลากรทางการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปในกรณีการจัดการศึกษาที่ไม่ได้จัดโดยสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

(๒) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๓) จัดสรรเงินอุดหนุนและทุนการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู จากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๔) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียน ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๕) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามความจำเป็นของสถานศึกษา ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐ โดยให้สถานศึกษาของรัฐมีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา

(๖) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน

(๗) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่งตนเองได้

(๘) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

การจัดสรรงบประมาณตาม (๕) (๖) ให้สถานศึกษาของรัฐเป็นผู้จัดทำแผนงบประมาณการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นอิสระ โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ประกอบการจัดทำแผนงบประมาณก่อนเสนอแก่หน่วยงานต้นสังกัด และให้หน่วยงานต้นสังกัดในระดับพื้นที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนกระบวนการจัดทำงบประมาณและการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเต็มที่

การจัดสรรงบประมาณตาม (๑) (๒) ให้คำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุนของการจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ความจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล ความจำเป็นของสถานศึกษา และความเท่าเทียมกันในการสนับสนุนสถานศึกษาของรัฐและของเอกชน

มาตรา ๗๓ ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษาดังนี้

(๑) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วน ๓

การติดตามและตรวจสอบการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติและการใช้งบประมาณ

มาตรา ๗๔ ให้สำนักงาน ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

(๑) ความก้าวหน้าและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาและการปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

- (๒) ข้อจำกัดหรืออุปสรรคของการจัดการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
- (๓) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางจัดการกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคใน (๒)
- (๔) ดำเนินการอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ให้สำนักงานจัดทำรายงานประจำปีครอบคลุมประเด็นตามวรรคหนึ่ง เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายภายในเก้าสิบวันหลังจากสิ้นปีการศึกษา เพื่อให้จัดคำอธิบายประกอบรายงานดังกล่าว เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และประกาศต่อสาธารณชน เพื่อทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันหลังจากสิ้นปีการศึกษา

มาตรา ๗๕ ให้สถานศึกษาจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาเสนอแก่หน่วยงานต้นสังกัดในพื้นที่และกระทรวงภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ โดยรวมถึงบัญชีเงินรายได้ผลประโยชน์และทรัพย์สินที่สถานศึกษาได้รับบริจาคในปีงบประมาณที่ผ่านมา ทั้งนี้ เป็นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

กรณีสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานต้นสังกัดในพื้นที่สนับสนุนหรือดำเนินการแทน

มาตรา ๗๖ ให้มีการจัดทำรายงานบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติเพื่อนำเสนอผลการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษาของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และครัวเรือน รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์และปัญหาอุปสรรคในการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษาของประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ส่วน ๔

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา ๗๗ รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม การสื่อสารดิจิทัล และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาระบบ การศึกษาเพื่อการดำรงชีวิต การศึกษาตามอัธยาศัย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

มาตรา ๗๘ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น สื่อดิจิทัล วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๗๙ ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

มาตรา ๘๐ ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้สื่อดิจิทัล และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่นในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วย

มาตรา ๘๑ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา ๘๒ ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไร ที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๗

คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๘๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่าคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

(๕) ผู้แทนภาคเอกชนจำนวนหนึ่งคน ซึ่งมาจากการสรรหาจากสภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม และสมาคมธนาคารไทย

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านกฎหมาย ด้านการศึกษาตามระบบ ด้านการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว ด้านคนพิการ ด้านบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการศึกษาภาคเอกชน และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การได้มีของผู้แทนตาม (๕) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๖) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๘๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(ข) ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่ และให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในเก้าสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๘๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๔
- (๔) คณะกรรมการมีมติให้ออกจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย
- (๕) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุมีส่วนได้เสียในกิจการของคณะกรรมการนโยบาย
- (๖) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่

มาตรา ๘๗ การประชุมคณะกรรมการนโยบายต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘๗ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๘๘ (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และมาตรา ๔๒ ให้นำมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๘ ให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาในแต่ละด้านตามแผนการศึกษาแห่งชาติที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) ให้ความเห็นต่อผลการดำเนินการและการตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งกำกับ ติดตาม ประเมินนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานอื่นเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบ

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนงาน และโครงการของส่วนราชการ และทุกภาคส่วนที่จัดการศึกษาที่มีภาระผูกพันข้ามปีงบประมาณหรือมีวงเงินเกินกว่าคณะรัฐมนตรีกำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ก่อนที่จะดำเนินการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี

(๔) พิจารณากลับกรองและให้ข้อเสนอแนะต่อนโยบายการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาของกระทรวง และหน่วยงานที่จัดการศึกษาของแผนงานและโครงการตาม (๓) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

(๕) พิจารณากลับกรองและเห็นชอบแผนอัตรากำลังคนด้านการศึกษา ที่สัมพันธ์กับหรือมีผลต่อแผนงบประมาณด้านการศึกษา

(๖) พิจารณานโยบายด้านคุณภาพการศึกษาของชาติในการศึกษาทุกรูปแบบ ระดับ และประเภท อย่างน้อยให้ครอบคลุมเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และระบบการประเมินผลผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษา ทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศต่อสาธารณชน

(๗) พิจารณานโยบายด้านจริยธรรมของคณะกรรมการนโยบาย และหน่วยงานตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๘) จัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการและตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงเพื่อขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติและนโยบายของคณะกรรมการนโยบาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ กรอบระยะเวลา และการประเมินผลให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการนโยบาย

(๙) พิจารณา จัดทำ ปรับปรุง ยกเลิก และพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา และพิจารณากลับกรองและให้ความเห็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาที่เสนอโดยกระทรวง ส่วนราชการและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐในการจัดทำร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

การศึกษาก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ตามที่หน่วยงานของรัฐร้องขอ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและมีความเข้มแข็งของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงเสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเกี่ยวกับร่างกฎหมายการศึกษาที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่เห็นสมควร

(๑๐) แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ โดยมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการนโยบายคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทาง ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยระบบการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการให้กับคณะกรรมการนโยบาย ทั้งในด้านระบบการบริหารจัดการ ระบบการเงินการคลัง ตลอดจนระบบหลักสูตรการเรียนรู้

(๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของสมัชชาการศึกษาระดับจังหวัด โดยมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการนโยบายคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการทำงานและพิจารณาข้อเสนอของสมัชชาการศึกษาระดับจังหวัด เสนอกฎหมายหลักเกณฑ์และประกาศเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาและการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการนโยบาย รวมทั้งเป็นกลไกประมวลและจัดทำข้อเสนอให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติ หรือนำไปประกอบการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาแล้วแต่กรณี

(๑๒) แต่งตั้งคณะกรรมการข้อมูลและสารสนเทศด้านการศึกษา โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานเพื่อจัดทำนโยบาย พิจารณากลับกรองข้อมูลและสารสนเทศด้านการศึกษา แผนการติดตามและฐานข้อมูลด้านการศึกษา พร้อมทั้งออกระเบียบหรือประกาศเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อเห็นชอบดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด และเพื่อให้มีข้อมูลและการติดตามด้วยกลไกคุ้มครองผู้รับบริการการศึกษาและผู้จัดการศึกษาอย่างเหมาะสม โดยให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติและจัดทำรายงานข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการนโยบายคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่สนับสนุน ติดตาม ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ

(๑๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิประจำ คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

(๑๕) ให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหากรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตาม (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

มาตรา ๘๙ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้งตามมาตรา ๘๘ (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔)

(๒) ศึกษา ตรวจสอบ ติดตาม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ รวมถึงนโยบาย ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ และแผนงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการนโยบาย

(๓) จัดทำข้อเสนอทิศทางการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและระบบการศึกษาของชาติเสนอต่อคณะกรรมการวิชาการตามมาตรา ๘๘ (๑๐) และดำเนินการตามมาตรา ๗๐

(๔) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ และแผนงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการนโยบาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

บทเฉพาะกาล

.....
.....
.....
.....

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี